

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** RHRTB38
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Határrendészeti bűnügyi ismeretek
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Investigation of cross-border crimes
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 1 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 14 % gyakorlat, 86 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Rendészeti Alapképzési Szak Határrendészeti Rendőr Szakirány és a Bűnügyi Alapképzési Szak Bűnüldözési Szakirány
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Határrendészeti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Balla József, PhD egyetemi docens
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 14 (12 EA + 2 SZ)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 4 (4 EA)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 1 levelező munkarend: 1**
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -**
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az integrált határigazgatáshoz kapcsolódó bűnügyi és felderítő munka alapjai és a határrendészeti tevékenységhez kapcsolódó bűncselekmények nyomozásának speciális módszerei. A szervezett bűnözés és az illegális migráció köré szerveződött bűnszervezetek elleni hatékony fellépési lehetőségek gyakorlati megvalósulása és azok módszerei. A határrendészeti tevékenységhez kapcsolódó bűnüldöző szervek nemzetközi együttműködésének jogi alapjai, rendszere és az együttműködő szervezetek/hatóságok feladatrendszere, felépítése illetve eljárásrendje. A technikai támogatás lehetőségei, az információcsere mechanizmusa és az összekötő tisztek cseréje.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The basics of criminal investigation and criminal intelligence related to integrated border management. Special forensics and investigation methods for cross-border crimes. Training on countering Organized Crime Groups exploiting illegal migration. International cooperation of criminal investigation agencies, related rules of international law, existing systems, institutions, structure and procedures. Main tasks in an international cooperation. Technical support of cross-border investigation, information exchange and methods of exchange of liaison officers.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Rendelkezik általános vezetés- és szervezéselméleti, gazdálkodási, valamint menedzsment ismeretekkel. Alapszinten ismeri a hazai és a nemzetközi rendészeti együttműködés elméleti és gyakorlati tudásanyagát. Alapvetően tisztában van az európai unió, illetve a schengeni normatív szabályozásra, szervezetekre, stratégiákra vonatkozó határrendészeti szakmai ismeretekkel. Jól ismeri az integrált határellenőrzési, határrendészeti igazgatási és más szakmai feladatok ellátásának rendjét.

Képességei: Alkalmos a vezetővel szemben támasztott követelmények teljesítésére, a rendészeti

szervezet vezetésére, tevékenységének irányítására, ellenőrzésére. Képes az alárendeltek napi tevékenységének tervezésére, szervezésére és vezetésére. Képes a rendőrség határrendészeti szolgálati ágának a helyi és területi szerveinél szakmai munkakörök betöltésére. Képes az integrált határellenőrzési, határrendészeti igazgatási és más szakmai feladatok ellátására.

Attitűdje: Elfogadja a politikamentességet, a bajtársiasságot, azonosul a hivatásrendjének megfelelő szervezet sajátosságaival. A vallási, etnikai és kulturális különbségeket tiszteli, toleráns magatartást tanúsít. Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz. Külföldi személyekkel való érintkezés során kulturált, segítőkész viselkedésmódot tanúsít.

Autonómiája és felelőssége: A helyzetnek megfelelően - szükség esetén idegen nyelven – kommunikál. Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő készségeit fejleszti és olyan új kompetenciákat sajátít el, amelyek segítségével alkalmassá válhat egy szervezeten belül felelősségteljes munkakör vállalására. A szakterületnek megfelelő feladatok tervezése, szervezése, végrehajtása magas szintű.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: On successful completion of the programme, students should be thoroughly familiar with, and have a comprehensive understanding of general management and organisation theory, as well as economic and executive management / a basics of the theoretical and practical knowledge of domestic and international law enforcement cooperation. On successful completion of the specialisation, students should be thoroughly familiar with, and have a comprehensive understanding of the border control regulations, organizations and strategies of the European Union and Schengen Area / the procedures for performing integrated border control, border management and other professional tasks.

Capabilities: On successful completion of the programme, students should be able to fulfill the requirements of the leader, for directing the law enforcement organization, for directing and controlling their activities / plan, organize and manage the daily activities of subordinates. On successful completion of the specialisation, students should be able to hold professional positions in the local and regional police department / carry out integrated border control tasks, border management and other professional functions.

Attitude: On successful completion of the programme, students should accept being apolitical, comradely and should be able to identify with the law enforcement organisations in accordance with his profession / respect religious, ethnic and cultural differences and exhibit tolerant behaviour. On successful completion of the specialisation, students should exhibit civility and helpful attitude when in contact with foreign persons.

Autonomy and responsibility: On successful completion of the programme, students should be able to communicate according to the situation, if necessary in a foreign language. On successful completion of the specialisation, students should be able to plan, organize and execute tasks appropriate to the specialty on a high standard.

A tananyag kompetenciáinak meghatározása során figyelembe vettük a Frontex alábbi ajánlásait:

- Szektorális Képesítési Keretrendszer a határőrök részére I. rész [Sectoral Qualifications Framework for Border Guarding Vol.I.]; (2017) 172. p. (ISBN: 978-92-95205-82-6),
- Szektorális Képesítési Keretrendszer a határőrök részére II. rész [Sectoral Qualifications Framework for Border Guarding Vol.II.]; (2017) 58. p. (ISBN: 978-92-95205-83-3),
- Közös Képzési Alaptanterv a határőrök és parti őrök középszintű vezetői részére az EU-ban [Common Core Curriculum for Border and Coast Guard Mid-level Management in the EU]; (2019) 340. p. (ISBN: 978-92-9471-387-2),
- Közös Képzési Alaptanterv a határőrök és parti őrök alapszintű képzésére az EU-ban [Common Core Curriculum for Border and Coast Guard Basic Training in the EU] (2017) 378.p. (ISBN: 978-92-9520575-8) ajánlásait.

11. Előtanulmányi követelmények:

Rendészeti Alapképzési Szak Határrendészeti Rendőr Szakirányon: Határellenőrzés (RHRTB30), Határőrizet (RHRTB32), Határforgalom-ellenőrzés (RHRTB33)

Bűnügyi Alapképzési Szak Bűnüldözési Szakirányon: Nyílt forrású információszerzés a bűnüldőzésben (RBGVB58)

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A határrendészeti bűnügyi és felderítő munka alapjai (The basics of criminal investigation and criminal intelligence related to border management.)

Bevezetés az integrált határigazgatási tevékenységhez kapcsolódó bűnügyi és felderítő munkába. A határon átnyúló bűncselekmények felderítése. Alapfogalmak, a bűnüldözés, bűnmegelőzés, felderítés, nyomozás, titkos információgyűjtés és titkos adatszerzés meghatározása, jogszabályi alapjaik. A Határőr bűnügyi és felderítő szolgálatainak története 1997-2007 között

N: 2 óra előadás L: 1 óra előadás

12.2. A határrendészethez kapcsolódó bűncselekmények információgyűjtő, operatív elemző-értékelő tevékenysége (Intelligence, operational analysis and evaluation of cross-border crime.)

A határrendészethez kapcsolódó bűncselekmények nyílt információgyűjtésének meghatározása, értelmezése, szintjei és feladatai. A nyílt információgyűjtő tevékenység végrehajtása a bűnügyi operatív helyzet alapján, kiemelt hangsúlyt fektetve az embercsempészetre és az emberkereskedelemre. A bűnügyi-operatív helyzet elemei, értékelése, a bűnügyi fertőzöttség. A felderítési akció, mint az információszerzés komplex formája.

N: 2 óra előadás L: 0,5 óra előadás

12.3. A határrendészethez kapcsolódó bűncselekmények nyomozása (Investigation of cross-border crimes)

A határrendészeti tevékenységhez kapcsolódó bűncselekmények nyomozása, speciális módszerek ismertetése. Esettanulmányokon keresztül az embercsempészet, a jogellenes tartózkodás elősegítése és az emberkereskedelem nyomozásának bemutatása, váratlan helyzetekre történő reakálási lehetőségek, legjobb gyakorlatok ismertetése.

N: 2 óra előadás L: 0,5 óra előadás

12.4. A nyomozás iratai, adatkezelés szabályai a határrendészethez kapcsolódó bűncselekmények aspektusa alapján (Documents of investigation and data management rules from the aspect of cross-border crime)

Feljegyzés nyomozás elrendeléséről, értesítések, szakértő, tolmács, védő kirendelése, határozatok, kihallgatási, szembesítési, iratismertetési jegyzőkönyvek, nyomozás iratainak összefűzése. Az oktató által biztosított konkrét jogeset alapján induló büntetőeljárás során keletkező nyomozati iratok bemutatása, kitöltése.

N: 2 óra előadás L: 1 óra előadás

12.5. A határrendészethez kapcsolódó bűncselekmények és szervezett bűnözés korrelációs kapcsolata (Correlation between cross-border and organised crime)

A szervezett bűnözés fogalmi elemei, története. A szervezett bűnözés és az illegális migráció köré – kiemelten az embercsempészet, emberkereskedelem, közokirat-hamisítás – szerveződött bűnszervezetek. A szervezett bűnözés magyarországi térnyerése, működési területei. A szervezett bűnözés elleni harc módszerei. TIBEK kapcsolódó feladatai, lehetőségei.

N: 2 óra előadás L: 0,5 óra előadás

12.6. A határrendészethez kapcsolódó bűncselekmények felderítésének hazai és nemzetközi együttműködési rendszere (The system of national and international cooperation for detecting

cross-border crime.)

A határrendészeti tevékenységhez kapcsolódó bűnüldöző szervek hazai együttműködési rendszere. Az együttműködés jogi alapja, formái, szintjei. Együttműködés a NAV-al, az NVSZ-el, TEK-el és a nemzetbiztonsági szolgálatokkal. A határrendészeti és bűnüldöző szervek együttműködésének gyakorlati kérdései. Közös akciók, közös elemzések, jelentések, információk cseréje. A határrendészeti szolgálati ág helyi szervei és a bűnüldöző szolgálati ág közötti együttműködés elemei, tartalma, kölcsönös információigény. A személyi állomány védelme és a korrupciós cselekmények megelőzésével kapcsolatos együttműködés lehetőségei. A határrendészeti tevékenységhez kapcsolódó bűnüldöző szervek nemzetközi együttműködési rendszere. A nemzetközi bűnüldöző szervek együttműködésének jogi alapja, tartalma, kapcsolattartás módja, NEBEK, EUROPOL, SELEC. Rendőri együttműködés a schengeni tagállamokban, az együttműködés szükségessége, együttműködés a schengeni elvek alapján. Egymás támogatása a bűnmegelőzés, bűnüldözés terén. Határon átnyúló megfigyelés. Határon keresztül folytatott üldözés. Információcsere. Technikai feltételek megteremtése. Összekötő tisztek cseréje. A bűnüldöző szervek együttműködése az EU tagállamokban, az Europol, az európai elfogatóparancs. Harmadik államokkal és szervekkel való kapcsolat, az Interpol.

N: 2 óra előadás, 2 óra szeminárium L: 0,5 óra előadás

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

Rendészeti Alapképzési Szak Határrendészeti Rendőr Szakirányon: tavaszi szemeszter/6. félév

Bűnüldöző Alapképzési Szak Bűnüldözési Szakirányon: őszi szemeszter/7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tanórák 100%-án kötelező a részvétel. Igazolatlan mulasztás esetén az aláírást meg kell tagadni. Igazolt mulasztás esetén a hallgató köteles a pótlás érdekében az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. 30%-ot meghaladó hiányzás, függetlenül attól, hogy igazolt vagy igazolatlan, az aláírás megtagadását vonja maga után.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgató a félév során 1 zárhelyi dolgozatot ír.

A zárhelyi dolgozat értékelése ötfokozatú skálán történik: 61 %-tól elégséges, 71 %-tól közepes, 81-től % jó, 91 %-tól jeles.

A meg nem írt zárhelyi dolgozatot az oktató által meghatározott időpontban egy alkalommal lehet pótolni. Elégtelen zárhelyi dolgozat javítását az oktató által meghatározott időpontban egy alkalommal lehet megírni, annak ismételt sikertelensége esetén az aláírás megtagadható. A javító zárhelyi dolgozat eredménytelensége esetén az adott témakörből a szorgalmi időszak vége előtti tizedik munkanapig az oktató a hallgató részére méltányos esetben szóbeli beszámolót engedélyezhet.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Félévközi értékelés (írásbeli). Az értékelése ötfokozatú. Az értékelés az évközi írásbeli (zárhelyi) dolgozat eredménye.

Az értékelés során a félévben elhangzott, a 12. pontban megjelölt tematika alapján a tanóra anyagából és a kötelezően megjelölt irodalomból kell számot adni.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges félévnyi értékelés.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Hautzinger Zoltán (Szerk.) A migráció bűnügyi hatásai, Magyar Rendészettudományi Társaság Migrációs Tagozat, Budapest 2016. ISBN: 978-615-80567-0-0
2. Varga – Verhóczki: Határrendészeti alapismeretek. Egyetemi jegyzet, Nemzeti Közzolgálati és Tankönyv Kiadó Zrt., 2013. (ISBN: 978-615-5344-11-4)
3. Pozsik – Rencz – Peczőli – Molnár: Az emberkereskedelem aktuális helyzete Magyarországon. Egyetemi jegyzet, NKE Szolgáltató Nonprofit Kft., 2015. (ISBN: 978-615-5527-53-1)
4. Balog Gábor: Az emberkereskedelem elleni küzdelem bűnüldözési és bűnmegelőzési vetületei a Határőrség szemszögéből - Pécsi Határőr Tudományos Közlemények, Pécs, 2007, – p. 69.-73. (HU ISSN 1589-1674)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Gaál Gyula: Az embercsempész tevékenység megjelenési formáinak és módszereinek változásai a Magyar Köztársaság államhatárán 1991-2003 között - Doktori (PhD) értekezés, ZMNE Budapest 2005.
2. Handbook on Risk Profiles on Trafficking in Human Beings, Frontex Warsaw, 2013, 2014. OPOCE Kat. Nr. TT-03-13-424-EN-C

Budapest, 2020. február 21.

Dr. PhD. Balla József
egyetemi docens
tantárgyfelelős
sk.